

„Da li Srbi treba da izađu na kosovske lokalne izbore ili ne?“ (06.11.2009)

Moderator: Dobar dan i dobrodošli na debatu naslovljenu „Da li Srbi treba da izađu na kosovske izbore ili ne?“. Današnji učesnici debate su Dragan Velić, predsednik Srpskog nacionalnog veća - SNV, Rada Trajković predsednica izvršnog odbora SNV-a, Flečer Barton, zamenik šefa međunarodne civilne kancelarije, Slaviša Petković, predsednik Srpske demokratske stranke Kosova i Metohije – SDS KiM, Momčilo Trajković predsednik Srpskog pokreta otpora – SPOT, Slobodan Petrović, predsednik Samostalne liberalne stranke, koga očekujemo da dođe, Fatmir Šeholi, direktor NVO Kontakt i Lazar Radulović, predstavnik Narodne crnogorske partije Kosova.

Debata se organizuje uz podršku Kosovske fondacije za otvoreno društvo.

Planirali smo da u sadržaju i strukturi ovog skupa učestvuje još ljudi. Na debatu su pozvani, ali su odustali u poslednjem momentu iz ličnih razloga, Nebojša Jović iz Srpskog nacionalnog veća severnog Kosova i Kosovske Mitrovice, Slađan Ilić, kandidat za predsednika opštine u Štrpcu, Srđan Sentić, i on je otkazao zbog unapred dogovorenih obaveza. Pozvali smo i Olivera Ivanovića, sekretara u ministarstvu za Kosovo i Metohiju, Zvonka Stevića, pomoćnika ministra za Kosovo i Metohiju, Radovana Ničića, predsednika skupštine zajednice Kosova i Metohije, Zvonka Mihajlovića, predsednika opštine Štrpce, Nebojšu Nikolića, predsednika opštine Priština, izmeštene u Gračanici, Dragutina Perića, predsednika opštinskog odbora Srpske radikalne stranke Priština i Milorada Todorovića, bivšeg potpredsednika Kordinacionog centra za Kosovo i Metohiju. Da kažem, pre nego što krenemo, da svaki učesnik današnje rasprave ima u uvodu tri minuta za svoj stav o izborima. A novinari će po strukturi ovog današnjeg skupa moći da postavljaju pitanja, tek kad se skup završi. Zamolio bih učesnike rasprave da ostanu još 15-20 minuta da novinari uzmu izjave, ili šta ih već interesuje, posebno i nezavisno od rasprave koja se ovde vodi. Pre nego što krenemo jedan mali uvod. Uoči izbora 15-og novembra, koje prvi put od proglašenja nezavisnosti organizuju kosovske institucije, velika je dilema kod kosovskih Srba da li da na izbore izađu.

Predsednik Srbije i Vlada Srbije su istatakli da nema uslova za izlazak Srba na izbore. Tako su se Srbi, uprkos tom stavu, prijavili sa 21-om srpskom listom na predstojeće izbore i došli su u sledeću situaciju: da budu između politike Beograda i potrebe organizovanja realnog života. Dobijaju mogućnost da formiraju tri nove opštine: Gračanicu, Rani Lug i Klokot. Ovo je bio mali uvod za početak rasprave.

Momčilo Trajković ima tu čast da prvi otvori tu raspravu, kao neko ko učestvuje na izborima.

Momčilo Trajković: Hvala. Mislim da je ova rasprava dobrodošla. Šteta što se nisu odazvali oni ljudi koji imaju suprotan stav. A pozvani su, i nisu došli, jer bi u jednoj demokratskoj atmosferi mogli da razmenimo argumente, jer samo na taj način možemo da rešavamo probleme, da se slažemo i da se ne slažemo, i da ostanemo u toj demokratskoj ili za rešavanje problema našeg naroda. Vikati sa strane, ne nuditi nikakav izlaz i govoriti samo „šta nećemo“ a ne znamo „šta hoćemo“, jer ja ću da dopišem najtvđe što može je izdaja ovog naroda. To je izdaja po meni, ostaviti narod u konfuziji, ostaviti da se muči, simulirati nekakva rešenja i na taj način kompromitovati i srpske institucije koje su najviše učinile da ovaj naš narod srpski, kosovskometohijski, opstaje u najtežim uslovima. Dakle, ja sam se prijavio iz dva razloga za lokalne izbore, prvi je politički, a drugi je pragmatičan.

Politički, zato što znam da će se sigurno uspostaviti ta lokalna samouprava, koja će, voleli mi to ili ne, uticati na realan život našeg naroda i koja ukoliko se dobro organizuje može da bude od koristi i da ta naša teza koju mi non-stop govorimo „da biramo između dva zla manje zlo“ da uz mudru i pametnu politiku da to manje zlo pretvorimo do negde u manje zlo i za dobro našeg naroda. Ako ne izađemo, ako ne izađu ozbiljni ljudi, ozbiljne politike, i meni je žao što ih nema, ja sam se prijavio 5 minuta do 12, kada sam video da nema ozbiljnih, do kraja ozbiljnih političara, ima nekih ljudi koje ja ozbiljno cenim u ovim drugim partijama, onda ćemo mi prepustiti čitav budući proces dešavanja onim ljudima koji nisu sposobni i nisu moćni, iako imaju najbolju volju da se nose sa problemima koji jesu i koji će naići. Pogotovu, kad ovo govorim pre svega mislim da se drugi ne ljute na jednu političku organizaciju, koja je i stvorena i podržana da bi uslovno rečeno kontrolisala ovaj naš narod i nametnula mu politiku koja nije dobra ni za Srbe ni za Albance ni za buduće procese. Politika koja bi na osnovu kupovanja glasova, ustvari želela bi da bude palica preko koje bi se disciplinovao ovaj narod. Dakle, ta ja odmah kažem, šteta što nema nikog iz Liberalne stranke koja je promoter takve politike, ona može da da šansu da se na političkoj sceni Srba, ovde na Kosovu, uspostavi jedna politika koja neće voditi rešenju problema, nego jednostavno voditi, jednostavno da kažem, vazalstvo. Ja, kao ozbiljan političar, kao čovek koji ima jedno veliko iskustvo, koji može da prepozna procese, ne slažem se i ne mogu miran da budem da dozvolim da neko kupi poverenje ovoga naroda, kako bi došao do pozicije i kako bi se onda sprovodila nekakva politika koja nema veze ni sa Kosovom i Metohijom, ni sa Albancima ni sa Srbima.

Drugi je pragmatičan, i taj pragmatičan razlog jeste jednostavno da mi moramo da uzmemo lokalnu samoupravu u svoje ruke. Ona može da nam pomogne da rešavamo mnoga pitanja, da uslovno rečeno kontrolišemo ovu teritoriju ne zato što smo Srbi, ona je data na kraju krajeva da bi Srbi na ovoj teritoriji uspostavili vlast, jer u protivnom nacionalna struktura ove opštine bila bi drugačija, bila bi i Ajvalija sa nama, bili bi i Albanci. Ali očigledno je da se ovde nudi srpska opština. Ta srpska opština treba da uspostavi normalne odnose, razvoj, i uspostavi komšijske odnose sa ljudima sa kojima živi. Imaćemo vremena da i dalje o tome govorimo. Hvala.

Dragan Velić: Ja bih pre sve svega pozdravio sve prisutne. Ono što ću govoriti govoriću u ime Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije i zaključaka koje smo mi u nedelju, za one koji nisu obavešteni, doneli. Naš stav je nedvosmislen i jasan da pored toga što ne postoje uslovi za izlazak na izbore, na predstojeće izbore novembra meseca, i za razliku od gospodina Trajkovića, što je rekao da mu je žao, da nema onih na drugoj strani koji drugačije misle, evo ja sasvim drugačije mislim i otprilike ću reći razloge zašto ne treba izići. Sigurno, kao i ostali znamo šta nećemo, a ne znamo šta hoćemo. Ne. Mi znamo šta hoćemo. Nećemo izići na izbore, a hoćemo sledeće. Upravo Srpsko nacionalno veće je prvo još 2000. godine pružilo ruku međunarodnoj zajednici i Albancima da učestvuju u procesu u kome će stvarno izgraditi nešto što je od lokalne uprave, pa na višem nivou u smislu mehanizama opstanka Srba. Na žalost, čitava uredba 2045 je nepoštovana, pre svega od međunarodne zajednice, zatim od Albanaca i na kraju i na žalost od Srba. Vrlo malo mehanizama koji su tom uredbom obezbeđeni, nije se uspelo baš zbog ovakvog pristupa da se ti uslovi ostvare. Imajući to u vidu, imajući čitav proces u vidu mi sad tražimo ono što su principi i ono što bi svako iole bronameran, da ne kažem težu reč, trebao da shvati i da istinski pruži mogućnost srpskoj zajednici pre svega da se organizuje

na lokalnom nivou i upravlja svojim resursima kako bi mogla da opstane. Kad to kažem pre svega mislim, iako je plan Martija Ahtisarija u tehničkom delu dosta prihvatljiv on se nije vodio osnovnim načelima, od toga ću krenuti, a to je da svuda one opštine koje ispunjavaju određene parametre za formiranje novih srpskih opština i budu formirane. Da vam ne nabrajam sada pošto imam malo vremena. Ne znam zašto nam niko nije dao odgovor kao srpskoj zajednici zašto se to nije prihvatilo nego se jednostavno nudi protiv svih principa, određeni broj opština, što je u krajnjoj liniji jedna politička odluka.

Ono što mi tražimo, znamo da na ovakav način prihvatamo u stvari stanje posle 1999. godine odnosno stanje etničkog čišćenja. Mi to ne možemo da prihvatimo, jer jednostavno treba ostvariti i ostviti takav prostor u kome će, ako u ovom trenutku ne može biti opština Osojane, onda u nekoj bliskoj budućnosti sigurno, i na taj način obezbediti proces povratka.

Druga stvar, koja je vrlo važna, umesto da čitav ovaj proces, na žalost, da vodi međunarodna zajednica, UNMIK ili institucije Evrope, pre svega mislim na institucije Saveta Evrope, OSCE itd., kao kompetentne institucije, da se u skladu sa rezolucijom, i u skladu, da kažem na jedan način pristupom, ne ulazeći u statusna pitanja reši ovaj problem, što bi instinski moglo da se pokaže Srbima na Kosovu da istinski želi međunarodna zajednica i Albanci, da im omoguće stvaranje tih budućih opština. Znamo da je problem statusnih pitanja, a čitav ovaj problem može da se mimo toga rešava, mi na žalost nemamo taj pristup, i to je nešto što nas dalje navodi da ovde nema dobre namere.

Treća stvar, ono što se nudi u tom planu, ne postoje na žalost mehanizmi svega onoga što se nudi, kao u smislu decentralizacije nadležnosti opštine, gde centralna vlast bez mehanizama i bez pristanka centralne manjine, u ovom slučaju brojčane manjine Srba, može oduzeti te ingerencije. I sasvim na kraju, četvrta stvar, bez saglasnosti srpske zajednice mogu se i ukinuti ove date opštine. Prema tome, to su osnovni mehanizmi, to je nešto što budući, oni koji izlaze na izbore trebali bi biračima da daju kako bi mogli da znaju šta će se u budućnosti dešavati.

Moderator: Hvala vam gospodine Veliću. Gospodine Barton izvolite, imate reč.

Flečer Barton: Drago mi je što sam pozvan danas. I voljan sam da sudelujem u ovoj debati. Zahvaljujem se Medija centru i Fondaciji SOROŠ na pomoći u organizovanju ove debate, i nadam se da će biti u demokratskoj atmosferi. Sviđa mi se koncept ove debate. Dozvolite mi da iznesem svoje mišljenje. Pitanje koje je pred nama danas je to da li će kosovski srbi učestvovati na predstojećim izborima koji predstoje. Mislim da ima tri pitanja u okviru tog pitanja, a to je: da li će oni učestvovati, kako će rešiti oni svoju dilemu? Mi ćemo to saznati sledećeg vikenda i u drugom krugu koji će biti organizovani. Ali postoje još druga dva pitanja koja bih želeo da dotaknem – da li će oni moći da učestvuju i dolazimo do pitanja uslova, da li su uslovi odgovarajući? Centralna izborna komisija (CIK) veoma naporno radi, ustvari svakodnevno, sa značajnim intezitetom sa ciljem da osigura da su uslovi što je moguće bolji. Dozvolite mi da vam iznesem dva primera i znam da su razmotreni ovih dana i mogu se pojaviti tokom razgovora, to su biračka mesta i potrebe za ličnim kartama. U slučaju biračkih mesta, znam da je to kontraverzno pitanje i drago mi je što mogu da kažem na osnovu mojih razgovora sa CIK-om, da su oni shvatili važnost identifikovanja dobrih glasačkih mesta i svih zajednica koji su birači, da su dobro obavešteni. Znam da je to izazov. Budimo iskreni ovde, to je

značajan izazov da ta glasačka mesta budu identifikovana i nakon toga objavljena. Ali drago mi je što mogu u to da vas uverim da je CIK napravilo to pitanje i još jedno pitanje koje je takođe kontraverzno – kakve lične karte će građani upotrebljavati kada budu ubacivali svoje glasačke listiće. Ovde je CIK bila veoma pragmatična i veoma fleksibilna i dozvolila upotrebu važećih ličnih karata, važećih ličnih isprava uključujući srpske pasoše. Smatram da je to značajan doprinos pragmatičnosti i da će to pomoći glasačima koji žele da istupe i da daju svoj glas.

Postoji i treće pitanje, nisam mnogo kvalifikovan da govorim o tome. Prvo pitanje se bavi srpskom zajednicom, drugo se bavi CIK-om a postoji i treće pitanje, dozvolite mi da samo dotaknem to treće pitanje – da li bi zajednice trebale da glasaju? Odgovor po meni jeste DA, one bi trebalo da glasaju. Zato što je ovo veoma velika i značajna prilika, jedna istorijska prilika. Decentralizacija je složen proces, ali ona ima jedan veoma jednostavan cilj, a to je da se vlast i resursi približe ljudima koji su im potrebni i koji će od toga imati koristi, i zbog toga se o tome radi na ovim izborima kada su pitanju neke zajednice. Usmeravanje resursa na nivo gde oni mogu biti upotrebljeni. Sumiraću, odgovor je DA. Svi građani treba da učestvuju iz dva razloga, to je korak napred i korak napred u preusmeravanju vlasti i resursa na opštinski nivo – to je korak prema Evropi, prema značajnijoj integraciji. Sve moderne države primenjuju ovaj princip, i kako se krećete napred, vi se krećete ka evropskoj perspektivi. Hvala vam.

Moderator: Hvala vam gospodine Barton. Sada bih dao reč Fatmiru Šeholiju, direktoru NVO Kontakt. On nam donosi neke podatke za koje još nismo čuli, na osnovu jednog istraživanja urađenog skoro, a to je kolika bi otprilike izlaznost bila u Gračanici i Novom Brdu. Izvolite.

Fatmir Šeholi: Pošto se govorilo na srpskom i na engleskom, onda ću ja na albanskom. Ovo istraživanje, ova anketa biće objavljena naredne nedelje na jedan eksplicitan način, ali ovaj ekskluzivitet ima samo Medija centar u Čaglavici. Istraživanje ću objaviti parcijalno iz razloga da nemam zeleno svetlo da objavljujem u celosti. Postojala je anketa između juna i avgusta meseca, koja je obavljena u opštini Gračanica i Novo Brdo. Istraživanje je bilo nad 201 osobom srpske nacionalnosti, tada od juna do avgusta, i Srbi bi učestvovali u izborima samo 4%. Ali istraživanje je obavljeno 3-eg novembra, znači pre 2 dana, i istraživanje još nije dobilo zeleno svetlo da se objavi, ali ekskluzivno za ovu debatu ja sam dobio dozvolu da pojedine brojke, ali ne sve, da iznesem iz ovog istraživanja obavljenog na 125 ispitanika obavljenih u Gračanici, od kojih su 85% Srbi, 5% su Romi i 10% su Albanci. Zašto Albanci? Jer ima politička stranka Albanaca koja učestvuje na lokalnim izborima u Gračanici. Ispada da će Srbi učestvovati 28% na ovim lokalnim izborima, govorim o opštini Gračanica. 40% su neopredeljeni, dok 32% neće učestvovati. To dokazuje da je zainteresovanost za učešće na izborima daleko bolja u odnosu na period od juna meseca. Drugo pitanje, što imam pravo da iznesem pred vama iz ankete u Gračanici jeste da srpski građani, stanovnici Gračanice 90% uopšte nisu informisani gde će glasati i gde su glasačka mesta. Dok 10% tvrde da znaju. Još jedno pitanje koje mogu objaviti da 80% anketiranih Srba nisu uopšte obavešteni za kandidata za predsednika-gradonačelnika opštine Gračanica i njihove programe za narednu opštinu. Dok 15% tvrde da ih uopšte ne interesuje ponuda kandidata za predsednika. Ono što ne mogu objaviti, i to je ostalo da se u celosti objavi

naredne nedelje i to će se uraditi, to je procenat kandidata za predsednika opštine urađenih 3-eg novembra.

Ono što se može izvesti kao zaključak je da kandidati za gradonačelnike iz srpskih stranaka zastupljenih u Skupštini Kosova iz ove ankete maltene identično izlaze u procentima, osim jednog koji je dobio vrlo malo glasova u anketi. Dok kandidati dveju grupa građana, među kojima je i gospodin Momčilo Trajković, takođe su približno identični sa procentima glasova iz ankete. Sve to govori da po anketi za ove lokalne izbore u Gračanici nema neke određene favorizovane osobe, ali treba naglasiti da u ovim opštinskim izborima u Gračanici imaćemo po prvi put jednu ženu kao kandidata ispred jedne političke stranke. I ne trebamo minimizirati drugo pitanje, jer u anketi su predviđene i za političke stranke Crnogoraca, jer i oni učestvuju na lokalnim izborima.

Moderator: Na redu je gospodin Slobodan Petrović, predsednik SLS ali njega još uvek očekujemo da dodje. Odmah za njim gospođa Rada Trajković, predsednica izvršnog odbora SNV.

Rada Trajković: Ja bih sebe predstavila kao kandidata za gradonačelnika, koji nije uspeo da se kandiduje. Hoću da kažem da je SNV imalo svoju listu i mi smo mislili da budemo deo izbornog procesa. Na žalost, okolnosti su bile takve da smo bili onemogućeni, što ne znači da ne treba da se podrže oni ljudi za koje se veruje da mogu nešto da konkretno učine za svoju zajednicu. Svi mi smo svesni okolnosti da plan gospodina Marija Ahtisarija nije nešto što zadovoljava potrebe Srba, a još manje je nešto što je prihvaćeno od institucionalnog liderstva u Prištini, mislim sa dobrom voljom, i da će na njegovoj implementaciji i na kojoj su inače godinu i po dana radili prilikom pregovora rukovodstva Republike Srbije i Prištine u Beču i taj deo tehničkog plana gotovo i da nije bio sporan. On je na jedan način bio ispregovaran, posebno za zaštićene zone oko manastira i crkava, ali i lokalne samouprave. Zašto ja mislim da je potrebno izaći na izbore. Reći ću tri relevantna razloga. Prvo, mi trenutno na ovom prostoru imamo institucije Vlade Srbije koji nas podržavaju i koje nas drže već 10 god. I to vitalne institucije. Ja bih napravila neki njihov red po funkcionalnosti. Punu funkcionalnost institucije ili potpuni funkcionalni kapacitet imaju zdravstvene institucije. Potpuni funkcionalni kapacitet imaju prosvetne institucije i to je ono što svi znamo. Mi smo bukvalno na svom zadatku i radimo punim kapacitetom. Imamo polu funkcionalne institucije, kao što jesu institucije lokalne samouprave na severu. Neko će reći da mi na severu imamo institucije lokalne samouprave punog kapaciteta i ja mislim da one ne postoje. S obzirom da je kosovska policija vezana za Prištinu, mašta se javno izjašnjavali ili ne izjašnjavali. Drugo, nema opštinskih sudova i nema one strukture lokalne samouprave kakve treba da ima na dobar način organizovana instituciona lokalna samouprava. Imamo institucije koje su virtualne i potpuno ne funkcionalne, a koje se finansiraju iz Beograda. To su lokalne institucije koje se nalaze po enklavama, koje zaista simuliraju vlast i one u ovim okolnostima stanovništvu ne mogu da pruže podršku u smislu ispunjavanja njihovih institucionalnih potreba. Kada sam polazila ovamo direktor kliničkog centra Stojan Sekulić mi je rekao da se pored njegove bolnice gradi i kopa nešto. On je razgovarao sa liderstvom lokalne samouprave, ali niko od njih ne zna šta se gradi kao i da on kao direktor institucije nije informisan. Pre izvesnog vremena gospodin Tači je u Lapljem Selu stavio kamen temeljac za izgradnju ovih zgrada i tada sam bila na sastanku sa srpskim liderom lokalne samouprave. Ja sam ga pitala šta ćeš da preduzmeš jer Tači ti je

došao bez pitanja na teritoriji na kojoj ti imaš vlast, on je rekao ja narod da okupim ne smem, da intervenišem ne smem, ja sam obavestio Koordinacioni Centar, ja sam obavestio institucije u Beogradu i da slušbama bezbednosti predam imena Srba koji su prisutni. Mislim da nivo takvih institucija koje mi imamo na Kosovu i to jako puno i koje Država Srbija plaća, nešto je što ne pruža nama Institucionalnu sigurnost, ne obezbeđuje nam budućnost, jer nije priznata od međunarodne zajednice i nije funkcionalna. Ja zato mislim da na ovim izborima treba da se izađe. Po Ahtisariju ono što je dogovoreno, da standardi koje ispune određene sredine u smislu broja stanovnika treba da dobiju opštinu, da to sa međunarodnom zajednicom u daljem toku koja je trenutno opredeljena i to vrlo ozbiljno da prostor Kosova i Metohije vrlo brzo bude multietnički i da pređemo na taj proces. Sada trebamo da pređemo na nešto kao što je izgradnja ovih institucija. Ja moram da vam kažem da institucije iz Prištine vrše strahovitu diskriminaciju na srpske sredine, gde se mi nalazimo. Na Srbima je ovog trenutka da odluče. Ili ćemo imati svoju lokalnu samoupravu na koju ćemo moći da utičemo ili ćemo sa druge strane da prihvatimo da Priština ima prava na našem prostoru, na kome mi živimo, da ga uređuju, da se prema njemu ponašaju tako kako oni žele. Hvala.

Moderator: Hvala i vama. Bila je ovo gospođa Rada Trajković. Sada će reč dobiti gospodin Slaviša Petković, Predsednik SDS KiM. Izvolite.

Slaviša Petković: Ja mislim da mi nemamo izbora da li da izađemo na izbore ili ne. Dovedeni smo u takvu situaciju, mislim na srpsku zajednicu, i verovatno smo svih ovi godina sa ciljem dovedeni u takvu situaciju i to od strane Prištine, Beograda, međunarodne zajednice, ali sam siguran da je za sve ovo najveći krivac međunarodna zajednica. Mi smo došli u jednu situaciju da nam je jedini dokument koji nam je ikada na ovim prostorima ponuđen, mislim srpskoj zajednici to je Ahtisarijev plan. Priština i Beograd nam ništa nisu ponudili, osim ovoga što je gospođa Rada Trajković rekla sada, tih nekih trulih institucija koje su služile same za sebe, a nikako za narod. Ako se vratimo 10 god unazad svi mogu da vide šta se sve dešavalo sa srpskom zajednicom na Kosovu i Metohiji, znači mi smo došli u situaciju ovog puta da u svojim opštinama možemo da se organizujemo i to kako znamo i umemo. Da li znamo i da li umemo videćemo. Mi definitivno moramo da idemo na ove izbore. Meni je danas krivo da oni koji su zagovornici da se na izbore ne ide i koji su kampanjski već počeli da zastrašuju ljude protiv izbora nisu tu. Čuo sam da su pozvani da dođu, ali to sada više govori o njima nego o nama. Mi smo tu i hteli smo da sa njima razmenimo mišljenja, pa da ili oni nas ubede da ne treba da se ide na izbore ili mi njih da ubedimo da treba da se ide na ove izbore. Osnovni razlog zašto se oni ne pojavljuju sa nama, koji mislimo da treba da izađemo na izbore je taj što oni nemaju stav. Taj stav je što im je neko nešto napisao i oni ne znaju da ga brane. Sa duge strane rekao bih da imam jednu zamerku za gospodina Flečera: Vi ste rekli da sve uređene države na svetu ovo rade. Ovo nije država, a daleko od toga da je uređena. Daleko da je uređena, a nije uređena zato što ulogu koju nosite vi, ne mislim vi personalno, nego instituciju koju predstavljate. Ovo je društvo duboko kriminalizovano i to je svima jasno. Prema tome da ne bi upali u to, takvo društvo koje ste vi spremili za Prištinu, mi moramo da idemo na izbore, da bi bar u svojim sredinama napravili neko uređeno društvo. Hvala lepo.

Moderator: Dakle, ovo je bio Slaviša Petković. Sada će još jedan učesnik rasparve dobiti reč. To je Lazar Radulović, predsednik Narodne crnogorske partije Kosova

Lazar Radulović: Prvo pozdravljam sve prisutne goste. Narodna Crnogorska parija Kosova će učestvovati na izborima 15 novembra. Moram da krenem tako, jer su pre 10 dana pojedini mediji javili da će 15. novembra crnogorci bojkovati kosovske izbore. Ja odgovorno tvrdim da će crnogorska zajednica izaći na ove izbore i da nam je to šansa da se uključimo u rad lokalne samouprave, i da ćemo tako lakše da pomognemo našoj zajednici. Što se tiče bojkota, bojkot je najavila druga Crnogorska partija na Kosovu. Mi smo u zadnja dva meseca uložili puno truda, napora i energije, obilazeći građana kako na Kosovu tako i u Crnoj Gori gde su raseljeni. Bilo bi pogrešno da u ovom trenutku bojkotujemo te izbore, kao što su neki najavili. Na žalost, neka partija je bila sigurna u to, koja nema glasačko telo na Kosovu i to nikakvo, da može da dođe do spiskova u Crnoj Gori gde su izbegli i raseljeni, kao i da će to lako prepisati i poslati, gde bi imali 5.000-6.000 glasova. Kada im to nije uspelo oni su najavili bojkot. Toliko. Hvala.

Moderator: Hvala Lazaru Raduloviću. Da li bi neko imao repliku na ovo što smo čuli. Hajde da vidimo ono što je gospodin Momčilo Trajković rekao, izbori između dva zla?!

Dragan Velić: Naravno da se ja u tom delu slažem. Permanentno se srpskoj zajednici nameće da bira između dva zla, a ne nikako u neka rešenja gde će nešto moći da ostvari i to je cela priča. Kratka replika za ono što je gospođa Trajković rekla. Neki članovi SNV-a misle drugačije i mi pokazujemo da smo po tom pitanju fleksibilni. Ali biće i ono što je sigurno, a to je javni stav kao što sam ja rekao da je naš stav neizlazak na izbore iz poznatih razloga. Sigurno da je bilo nekih razmišljanja i mi smo hteli da podržimo, ali isto tako smo rekli što potvrđuje ova priča danas ovde, da u stvari Međunarodna i Albanska zajednica ne žele da u tom procesu buduiskusni ljudi, ljudi koji će moći nešto da doprinesu u tom procesu i to je dokaz samo pozivanje Pitera Fejta i to samo nekoliko sati pre zaključivanja lista, pozvao je da se izađe na izbore za nove srpske opštine. Znači, nije bitno da li će izbora biti samo za srpske nove opštine. Te liste koje su se prijavile mimo ovoga, one će učestvovati i na taj način napravljena je jasna selekcija da na izbore treba da budu samo one liste koje praktično decentralizacija i sve ovo što smo govorili i što je vrlo bitno. Slažem se što je bitno da na lokalnom nivou Srbi imaju mogućnost na upravljanje tim resursima, kao i da tim strankama nije bilo bitno da li će biti srpske opštine, već im je bitno da se pojave na tim izborima. Prema tome to je jedan dokaz, kao i dokaz našim članovima koji su želeli da to urade, i dokaz da za tako nešto stvarno ne postoje uslovi o čemu sam govorio kao što ne postoje ni razlozi. Na kraju krajeva, čitav ovaj proces ide u jednom pravcu gde će se sutra, za one koje prihvataju da učestvuju u tome, da su učestvovali u tome, ali ništa nisu mogli da učine. To nije cilj Srba, a ne bi trebalo da bude ni međunarodni ni albanski, ali na žalost to je tako.

Moderator: Zahvaljujem se gospodinu Veliću. Reč ima gospođa Rada Trajković.

Rada Trajković: Na žalost, u ovom trenutku na prostoru Kosova i Metohije za Srbe nema dobrog rešenja, jer sva dobra rešenja odavno su potrošena. Ne krivicom svih nas koji ovde sedimo. Sada možemo da biramo za manje loša rešenja i mislim da treba da se opredelimo

za ono rešenje, koje na jedan način nudi šansu Srbima da opstanu na ovom prostoru kroz nešto što je decentralizacija. Moj glavni motiv uglavnom jeste da liderstvo u Prištini potiče iz takozvane OVK-a. Oni su normalno ratovali protiv naše države, ali legitimna meta smo bili mi srbi. Na kraju krajeva, kao što je državi srbiji legitimna meta bila druga strana i to je nešto što je na žalost pitanje rata i ono što je odnos prema ratu. Međutim, mi smo sada ostali da živimo pod vođstvom ili pod liderstvom takozvane OVK koja vrši dehumanizaciju Srba. To je bila i ratna propaganda, ali na žalost i u miru ne očekujem da će oni biti raspoloženi da unište svoje ratne ciljeve, a to je Kosovo bez Srba. Srbi mogu kroz institucionalno organizovanje da odgovore na nešto što suštinski podrazumeva pokušaj zaštite i od otuđenja Kosova i Metohije od Srba, u simboličkom smislu i u smislu organizaciji života Srba i u smislu stvaranja prostora za povratak.

Moderator: Hvala gospođi Trajković. Reč ima Momčilo Trajković.

Momčilo Trajković: Moram da kažem, da ako je neko rekao, da sam ja na izbore izašao sa svojim saradnicima i partijom da bih ušćario nešto, mislim da se grdno vara. Od kako sam počeo da se bavim politikom, uvek mi smeštaju neku izdaju, upozorenje na vreme da će se nešto desiti što će se desiti i kao što gospođa Trajković kaže mi smo sve naše šanse potrošili. Ja kao ozbiljan čovek i kao ozbiljan političar, gde sam se posle pet godina vratio u politiku, ne zato što sam voleo, nego što smatram da je šansa da se pomogne i da se ponudi alternativa. Cilj mi je ne lični interes, nego spašavati sve što se spasiti može. Ostaviti narod na cedilu ili prepustiti ga ljudima koji imaju najbolju nameru, ali nemaju dovoljno moći i iskustava, mislim da je pogrešno. Smatram da ljudi koji su izašli na izbore, bar svi nisu izašli da bi imali lične interese. Moram da kažem još nešto, ako su mnogi pismeni, da vidimo da mnogi koji su protiv izbora da učestvuju na izborima, da učestvuju indirektno i direktno, navijajući za svoje političke opcije na način da se pozovu da Srbi ne izađu na izbore, kako bi te političke opcije lakše prošle. Zašto neko muti bistru vodu koja dolazi iz Beograda. Ja razumem stav Beograda. Ja sam na početku pritiskao da dođemo do boljeg stava, a onda sam razmislio i rekao sam ne, jer je Beograd dovoljno jasan. Naš premijer Mirko Cvetković je na najbolji način, sigurno i u ime predsednika, rekao, 15. novembra srbi sa Kosova i Metohije mogu slobodno da izraze svoju političku volju, ja parafraziram, drugi deo: zbog toga neće biti sankcionisani. I treći deo, ono što je i predsednik Tadić rekao: Vlada Srbije smatra da ne postoje uslovi za izbore. Neko sada niži od premijera, neki činovnici i državni sekretari, negde na pola puta zamute vodu i kažu ljudima dole: Ne, bićete kažnjeni i isključeni. Čak mojoj snaji koja je na tržištu rada, zvali su je i rekli da će izgubiti posao ako izađe na izbore. To nije rekla Vlada, nije rekao predsednik, Vidite da u poslednje vreme, da zbog nemoći Republike Srbije, ne zato što neće da pomogne, već što je i nemoćna, nema ingerencije. Ona sve odluke prepušta nama. Poslednja odluka je bila vratiti se u policiju ili ne. Pa povratak u policiju je veliki potez, nije izdaja, a izlazak na izbore je izdaja. Po čemu je plaćanje struje, koju su nam ostavili da sami rešavamo nije izdaja, a jeste izdaja ako srbi uzmu lokalnu samoupravu. Mi smo u sve do sada ušli. Hajde da vidimo, šta smo sve prihvatili. Mi smo sve prihvatili, samo nećemo da prihvatimo da kordiniramo poslovima na teritoriji gde žive srbi, jer ta opština je data da bude Srpska. Ja se izvinjavam, da me pogrešno ne razumete, data je da bude Srpska. Inače bi nam priključili Ajvaliju i još druga mesta, da ona ne bude Srpska. Dakle u tome je

problem. Sve vidimo ali nećemo da priznamo, već hoćemo da kažemo da na ovaj način branimo Srbiju.

Rada Trajković: Ne bih se složila sa Momčilom Trajkovićem kada je rekao da je Beograd ostavio da sve sami rešimo. Ja ne mislim da je tako. Beograd je rekao da se problem struje sveo na lokalnu samoupravu, a problem nestanka struje u Crkvama i Manastirima sveo je na odluku Crkve. Problem nestanka struje na severu sveo je ili je postao problem Ministarstva i to je sasvim drugi nivo. Zato sada kažem da je decentralizacija upravo projekat protiv podele.

Moderator: Reč ima Slobodan Petrović, Predsednik SLS. Gospodine Petroviću, u uvodnom izlaganju Momčilo Trajković je rekao da vaša stranka predstavlja i oslikava vazalsku politiku prema centralnim institucijama na Kosovu. Izvolite.

Slobodan Petrović: Pre svega se izvinjavam što sam kasnio. Naime imali smo konferenciju za štampu u poslaničkom klubu SLS. Tema je bila grip H1N1 i ja koristim priliku da se na ovaj način zahvalim gospođi Radi Trajković, koja je ne po prvi put, uspela da napravi kakav takav kontakt. To je jako veliki problem građana Kosova i mi smo kao stranka iz moralnih razloga imali obavezu da informišemo, kako kosovsku, tako i drugu javnost, da je upravo u sredinama gde u većini žive Srbi imamo tri osobe koje su zaražene virusom. Ne želim da unosim paniku, to je nešto što ćemo zajedničkim snagama da prevaziđemo. Da se vratimo na temu. Ono što je poznato kada je u pitanju politika SLS, mi imamo jednu sasvim jasnu politiku. Možda naša politika nije bila dobra, da naš stav iskažemo ranije, kada su bili raspisani ovi lokalni izbori, tako da to odaje karakter kako nas tako i naše stranke. Mi smo naš stav odavno izneli, kako u vezi decentralizacije, odnosno lokalnih izbora, a to je pre svega interes građana, na lokalnu gde žive. U ovom slučaju, mislim na srpsku zajednicu, samim tim što su se u procesu decentralizacije formirale 3 nove opštine, odnosno 4, mislim na proširenu opštinu Novo Brdo. Da ne budem nedvosmislen, sigurno da ko god poziva Srbe na bojkot za lokalne izbore, živi van konteksta realnosti i ne zna koliko su oni bitni za kosovske Srbe. Sa druge strane, želim da odam jedno veliko priznanje svima onima koji su uzeli učešće u ovim izborima. Svakako da ja znam koji su to izazovi i problemi koji traju i koji će sigurno biti i u budućnosti, ali i ono što jeste potrebno da se kaže, da ako uzmemo situaciju iz 2007. godine, kada su bili parlamentarni izbori, ta vrsta pritiska i današnja je daleko blaža. Ukoliko kažem da smo mi 2007. godine imali pretnje kao i fizičku likvidaciju, a da sada se pretili pretnjama, to nije u interesu kosovskih Srba. S druge strane, ono što je u interesu Srba, jeste da ti ljudi prepoznaju svoje predstavnike u kandidatima. Ono što jeste napredak, to je da se za ove lokalne izbore prijavile puno kandidata, puno lista, političkih stranaka i grupa građana, znači 21 lista iz srpske zajednice, što jeste nešto što ohrabruje, da će izvesti veliki broj srpskih glasača. Sa druge proporcionalne strane, po broju stanovnika to jeste puno. Ukoliko imamo jednu takvu situaciju, koja nije nimalo naivna, onda je jako bitno da upravo te ljude koji su na početku smogli hrabrost da uzmu učešće. Zasižno ima kandidata i koji su oni sami na toj listi i sigurno da je jako bitno da u tom izbornom procesu budu i ljudi koji imaju kredibiliteta i znanja i svi oni koji su već dužih godina u politici i ja samo otvoreno kažem da je to u interesu Liberalne stranke, jer mi kao stranka znamo svoje nedostatke i sigurno nam treba pomoć. Koristim priliku da svim kandidatima

za gradonačelnike i za lokalne parlamente uputim poziv za što bolju saradnju, jer svakako da će izborni rezultati posle izbora reći da li će biti potrebe za koaliciju ili ne. Ja sam sigurno, kao čovek koji želi sve te ljude, jer nas ima malo. Svi oni su jako bitni i jako potrebni. Ne bih želeo da ni jednim gestom da neko ima drugačiju viziju, odnosno drugačiji zaključak da je SLS protiv nekih ljudi. Svakako da je predizborna kampanja i ima različitih aktivnosti. Kao Predsednik SLS odgovorno kažem da mi za potrebu imamo, da svi kandidati za gradonačelnike i odbornike imaju za potrebu da promovišu jednu pozitivnu kampanju i da sam ja garant da će to biti i dalje. Ukoliko bude bilo problema u toj aktivnosti, sigurno da će svako imati svoju odgovornost. Hvala još jednom i izvinite što sam kasnio.

Moderator: Hvala gospodine Petroviću. Slaviša Petković je ne strpljiv. Ali pre njega gospodin Barton. Izvolite.

Flečer Barton: Decentralizacija je važna reč. Čuli smo mnoge druge formule koje opisuju značaj decentralizacije. Njime se pomaže zajednici i time se organizuje društvo i radi se na stvaranju institucije. Na neki način, smatram da to dolazi do srži pitanja problema. Značajno je učešće 15. novembra i u drugom krugu odluke će biti donete u zajednici, od strane zajednice i za samu zajednicu. Smatram da je to dobar način na koji se može razmišljati i to je bila tema ove debate. Hvala vam.

Moderator: Gospodin Slaviša Petković. Izvolite.

Slaviša Petković: Meni je sada stvarno teško da polemishem, jer smo svi za i Velića koji je protiv. Dragan Velić ne predstavlja institucije Vlade Srbije, pa je sada stvarno teško da repliciram. Mene interesuje samo jedna stvar. O bilo kojim izborima da se radi, parlamentarnim, lokalnim, kada mi polemishemo ko je za, a ko je protiv izlaska, mi što smo za, uvek dajemo racionalna objašnjenja zašto idemo na te izbore. Međutim druga strana nikako, evo ni sada niste dali objašnjenje zašto ne treba ići na ove lokalne izbore ili smatraju, oni koji misle da ne treba da izadjemo da Srpska zajednica ovde treba da se organizuje kao talibanski pokret možda ili kao neko plemensko društvo ili da se vraćamo u 13. vek da postajemo neka plemenska zajednica. Ja znam da ovi koji su protiv izbora, oni lepo žive i to je opšte poznata stvar. Niko od njih tu nema nikakv problem. Međutim, ne primamo svi platu u zdravstvu, ili ne primaju svi platu u prosveti. Ima jedna dobra kategorija u srpskoj zajednici, koja nema nikakva primanja. Ja za ovih 10 godina nisam video, a bio sam na poziv u Vladi Srbije, Koordinacionom centru, da se lokalne samouprave pretržu, one koje ovde na terenu predstavljaju Vladu Srbije, da se pomogne srpskoj zajednici. Prema tome, ako bi sada počeli da suprotstavljamo stavove, bojim se da oni što su protiv izbora, da će biti nigde sa svojim stavovima i da ne postoji racionalno rešenje, osim ako smatraju da veći deo srpske zajednice definitivno treba da uđe u neki podanički odnos u odnosu na deo srpske zajednice koji imaju primanja i lepo žive. Hvala.

Moderator: Ovo je završni krug. Gospodine Veliću.

Dragan Velić: Razlozi su vrlo jasni i rekao sam zašto ne treba izaći. Ako neko nije shvatio, žao mi je. Druga stvar. Pored nekoliko ovih pitanja ja za vas imam nekoliko

pitanja. Prvo, govori se o institucionalnoj zaštiti. Na žalost, dobijanjem onog što će se dobiti na lokalnom nivou, nedostatkom mehanizama da se to sačuva i nedostatkom mehanizama prema centralnoj vlasti, da se to ponovo sačuva, nešto je samo što će voditi samo u legalizaciji celog procesa, a srpska zajednica i Srbi od toga neće imati nikakve koristi. Nadam se da smo to za 10 godina naučili. Ko nije naučio žao mi je. Govori se o tome da se treba učestvovati na lokalnim izborima, ali nije bitno šta će na kraju da se desi. To je kao da idete na utakmici, dobro igrate fudbal i kažete da nemate nikakvih problema, dok suprotni tim ima kompletnu opremu, vi ćete vezanih nogu igrati i videćete koji će rezultat na kraju biti. Druga stvar. Tačno je da od strane Srbije ne dolaze dobri signali. Pitam ja vas ako je to tako, a u dobrom delu tako je, šta ste vi učinili da to ukažete i da na terenu po tom pitanju nešto uradite? Evo što se tiče struje. Pitanje struje može da se reši mimo statusnih pitanja. Nikakav odgovor i predlog nisam čuo od vaše strane. Ono što se srpskoj zajednici odnosno Srbima zabranjuje što se tiče struje to nema nigde na svetu. Zabranjuje im se da na tržištu mogu da biraju provajdera. Struja je roba, i za njih treba da važi tržište. I druga stvar je ljudska prava Srba. Zašto? Pa zato što ja ne mogu da biram provajdera u koga imam poverenje. Toliko su stari dugovi, a niko ne pita da li ja mogu da se vratim na posao. E to je set statusnih pitanja. Moramo da ostavimo to. Da li možemo ovo da uradimo? Ja to nisam video. Prema tome, da li vi vidite kojim putem to ide? Ako za nekoga to nisu argumenti žao mi je. Imam pitanje za vas. Šta će se desiti ako Srbi ne izađu na izbore? Recimo da imamo izlaznost 0%. Nema izlaznosti, hipotetičko pitanje. Šta će se promeniti? Hoće li se Srbi izbrisati gumicom na onim teritorijama? Možda ćete reći da neće biti prihvaćen plan Martija Ahtisarija? Pa nije prihvaćen u Savetu Bezbednosti i ne može biti na ovakav način prihvatljiv za nas. Pa da li moramo zbog toga što trebamo da u ovom trenutku nešto malo dobijemo i sve učinimo, a da neko kaže ja ne priznam Republiku Kosovo ali učestvujem u institucije Kosova. Pa šta ste vi očekivali? Moram to gospodinu Trajkoviću da kažem, jer sam to sinoć slušao. Šta vi očekujete? Da možda vi ili ja potpišemo nezavisnost, ili bilo ko. Ne, ovo je samo proces, ali je u pitanju kako se ovaj proces gradi. Ima li crvene linije ili nema? Nama se permanentno nameće da između dva zla biramo manje zlo. Izvinite, što je mnogo mnogo je. Ja se izvinjavam što sam mnogo odužio, ali jednostavno da potpuno ne mogu da razumem da ono što je apel moj je jedinstven je pristup. Pa čak i ako treba da se izađe na izbore a to je ono što smo možda mi trebali, organi Republike Srbije da vidimo šta je za a šta je protiv. Koji su argumenti na jednoj strani a koji su na drugoj? Mi tu priliku na žalost nismo imali. I na kraju vi koji učestvujete. Da li ste utvrdili broj birača? Čuli smo danas istraživanja da će izaći ovoliko i onoliko. Ja mogu da vam kažem bez istraživanja da će najmanje izaći 10 %. Pa imamo 7 lista puta 20 prosečno na listi puta članovi porodice domaćinstva. 18.000 nova Opština, od toga je 10.000 birača i to je 10 %. Još nekoliko sa strane i to je 15 %. U ovom slučaju nema legaliteta. Gospodo, imaćete kredibilitet ali nećete imati legalitet zato što su mimo rezolucije preneti ovlašćenja da izvedete privremene institucije Kosova koje sprovodi izborni proces i vi ste saglasni sa tim. To je stvaranje nečega što je suprotno Ustavu Republike Srbije, što je suprotno rezoluciji 1244. Žao mi je ako vi tako smatrate, jer živite u zabludi. Hvala.

Slobodan Petrović: Vi ste malo kontradiktorni, rekli ste 0, a ranije ste dali analizu da će da izađe 15% ljudi. 0 i 15 je velika razlika. Ako hoćete da se držite Ustava Srbije i

Rezolucije 1244 lokalni izbori koji su bili raspisani ispred države Srbije van Ustava su, protiv Ustava. Što se tiče struje, samo ne bih da se nešto pogrešno shvati, struja je nešto što je potreba svima i sigurno nije isključena samo Srbima. A šta je urađeno za tu struju vi svi dobro znate da smo uspeli svi zajedno, neću da izdvajam samo neke koji su dali više doprinosa, da su napravljeni ugovori sa potrošačima gde se struja plaća paušalno. I ako budemo uspeli da napravimo novu zdravu opštinu, Gračanicu u ovom slučaju, ja vam garantujem da ti dugovi koji su zaostali i nerealni biće otpisani. Što se tiče legitimiteta on se stiče jedino na izborima, a kredibilitet - brojkama. A šta će biti ako izađe procentualno više Srba na ovim izborima nego na onim koje je raspisala država Srbija?

Dragan Velić: Imaćete veći kredibilitet od onih. I žao mi je ako je tako.

Slobodan Petrović: Imam za vas jedno konkretno pitanje: šta radimo 16-og novembra ukoliko ne idemo na izbore?

Dragan Velić: Imaćemo stanje koje imamo i sad. Samo posle izbora imaćete još veći dualizam, u to budite sigurni. I podelu Srba, a to nije u redu.

Slobodan Petrović: Ja vas pitam da li imamo alternativu, šta je alternativa?

Dragan Velić: Imamo. Ja vam četiri, pet puta puta govorim. Znači, jedinstven pristup i traženje nekih osnovnih...to je ona crvena linija ispod koje ne možemo da idemo. Sa čime ćete vi izići ispred birača, šta ćete im reći?

Slobodan Petrović: Pa ja ne znam koliko ste vi u prilici da vidite predizbornu kampanju, ali svaki kandidat ima svoj program. Ja ne bih želeo da sada zloupotrebim ovu debatu.

Dragan Velić: Šta će se desiti ako jedina albanska partija koja je kandidat u Gračnici dobije više i bude gradonačelnik, šta ćemo tad?

Slobodan Petrović: Ali ja sam to hteo upravo vas da pitam.

Dragan Velić: Ne, to ću ja vas da pitam.

Slobodan Petrović: Ono što je jako opasno, manje je opasna opština Gračnica, je opština Štrpce i opština Novo Brdo ukoliko vi zagovarate da Srbi ne izadju na tim izborima. Pripadnici drugih zajednica izaći će sigurno. Interesuje me kako ćete, kojim mehanizmom zabraniti tim ljudima da oni budu legitimni.

Moderator: Momčilo Trajković ima reč.

Momčilo Trajković: Ja očekujem da nakon izlaska na izbore za pola godine budem ministar u Vladi Srbije. Svi oni koji su, osim moje seke Rade, svi oni su dobili ministarske fotelje. A i ti Veliću nisi dobio koliko vidim. Dakle pogledajte, Bogdanović je bio ministar u Vladi Kosova evo ga sada ministar u Vladi Srbije, Oliver Ivanović koji je bio na svim izborima i uvek je govorio da treba da se izadje eno ga državni sekretar. Ja očekujem

funkciju u Beogradu. Jel' vi vidite promenu te politike? Uvek smo birali između dva zla. Ja sam još 2001 kada se nismo slagali oko izbore tada upozorio „biram između dva zla“. Sećam se vladika je tada rekao „biram između dva zla“. Dajmo da biramo dobro. Na žalost nismo u situaciji da biramo dobro. Prema tome, to nije izgovor. Ako hoće Srbija i vi koji sada zastupate to da stvarno uspostavimo srpsku vlast ovde, ja predlažem ono što sam i predlagao, inače da Srbija kao i za Vojvodinu usvoji statut Kosova i Metohije, da ovde organizuje skupštinske izbore, da napravi izvršno veće ili Vladu Kosova i Metohije u srpskoj varijanti, da napravi ministarstva, donese zakone i natera Srbe da plaćaju porez i poštuje tu strukturu. To nije simuliranje. Sve ostalo je simuliranje. Molim vas, u Gračanici imate gradsku toplanu, a ljudi se greju na drva, imate preduzeće za prikazivanje filmova, a nema nijednog bioskopa, imate stambeno preduzeće, a nemate nijedan stan, osim javno komunalnog preduzeća gde ljudi stvarno rade. Ne zato što oni neće, nego zato su nemoćni, nemaju ingerencije. Zašto se ne naprave ove zgrade za povratak? Znači šta je na televiziji skoro rekao za to naš koordinator „pa ne možemo jer nemamo dozvolu, evo sad kad budu ovi izbori oni će nam dati dozvolu“. Pa ljudi moji... Mislim na zgrade u Badovcu. Ja sam siguran da i vi nemate dozvolu za izgradnju centra za socijalno u Lapljem selu ili lovački dom usred bare (obraća se Slobodanu Petroviću prim.aut). Što se tiče podele, ta podmukla teza je ako Srbi sada izađu na izbore,... pa oni izbori... U mojoj strategiji ima da se učini sve da se uspostavi maksimalna koegzistencija. Pitanje lokalne samouprave nije da ukida lokalne institucije, to nije za lokalnu instituciju to je krupnije pitanje. O tome treba drugi da se bave. To je plašenje ljudi da ne bi preuzeli sudbinu u svoje ruke, da prežive, da se stabilizuju i daj Bože da se Srbija vrati. Ako se Srbija vrati ovde će zateći Srbe, a po ovom drugom planu ovde neće biti Srba.

Moderator: Hvala gospodine Trajkoviću. Reč dajem gospodinu Bartonu.

Flečer Barton: Hvala vam što ste me uključili u ovu debatu, bio sam počastvovan time. Hvala organizatorima iz Medija centra i Fondaciji za Otvoreno društvo i učesnicima. 15-ti novembar predstavlja odluku koja je bila centralna tema naših razgovora. On predstavlja značajnu odluku da li da se glasa ili ne. On takođe nudi veliku mogućnost, ne samo da se taj dan računa samo kao taj dan, već da se stvari uzmu u svoje ruke. Oni koji učestvuju imaju šansu da budućnost uzmu u svoje ruke. To je bio centralni zaključak ove debate. Molim vas da posmatrate 15-ti novembar kao veliku mogućnost. Hvala vam.

Moderator: Da čujemo Fatmira Šeholija.

Fatmir Šeholi: Moja molba gospodinu Bartonu da je veoma važno da ovaj procenat koji je izašao da će 28% Srba izaći na izbore u Gračanici i taj broj se može povećati ovih dana, da CIK-u kažete ono što je i gospodin Piter Fejt rekao, da Srbi mogu da glasaju sa legitimnim, legalnim srpskim ličnim kartama, pasošima i svim ostalim. Onda će taj broj od 28% sigurno porasti i izlazak Srba na ovim izborima.

Moderator: Gospođa Rada Trajković ima reč.

Rada Trajković: Koliko sam čula 21 lista je prijavljena, jel' tako? Ja mislim da to predstavlja jedan potencijal, i da polako, i šansa za sve nas i za one koji ulaze u politički

proces, jer ono što je nedostajalo srpskoj zajednici to je institucionalna legalizacija i politički procesi unutar srpske zajednice. Ja samo očekujem da će ovi metodi koji su bili karakteristika ili koji su označavali režim, koji smo valjda porazili 5-og oktobra, neće se pojavljivati u javnosti u smislu sankcionisanja onih koji izlaze. Ja upravo kada sam polazila meni kaže moja servirka, koja mi donosi vodu i kaže „sedela sam u Lapljem selu i majka predsednika opštine koji je izabran, kaže da će da te smene sa mesta direktora. Mislim, ja imam prava, moramo da imamo prava da slobodno izražavamo svoju volju bez ikakvog sankcionisanja, i da svi zajedno radimo na nečemu što je ujedinjavanje i ovako male srpske zajednice, sa jedne strane. Sa druge strane, potpuno smo se zakrvili oko tih izbora. Pravo je svakoga da ne izađe i da ima svoje argumente, i ja to poštujem, kao što poštujem i one koji govore da treba da se izađe na izbore. Ali da svi zajedno učinimo napore da zaista prave opasnosti za svoju zajednicu definišemo a ne da ulazimo u nešto što su etiketiranja, što su vređanja, što su sankcionisanja, što su pretnje, što više ne liči bre nekako na civilizacijske principe demokratskih izbora. I u tom kontekstu ja još jedanput kažem i pozivam, ako se odavde čuje, da zaista Srbi izađu na izbore i glasaju za one koji su najbolji i da ćemo dobiti politički centar Srba u Gračanici. Kako mi je pre neki dan mi je jedan prijatelj kazao: dobićemo ekonomski centar na Brezovici, jak ekonomski centar, dobićemo prošireno Novo Brdo, i normalno u Pomoravlju Rani Lug a i Klokot. A u perspektivi radićemo na onima gde nismo dobili, a isto tako radićemo sa onome, zajedno sa gospodom iz međunarodne zajednice, na onome što je obećano, da onoga trenutka kada neke srpske sredine budu ispunjavale standarde za ispunjavanje statusa opštine da proširujemo broj opština u perspektivi povratkom Srba. Hvala vam velika.

Moderator: Slaviša Petković. Izvolite.

Slaviša Petković: Ja mislim da smo suštinski rekli sve što je trebalo da se kaže. Moram da se vratim na ono što je gospođa Trajković rekla. Ja ne mogu više da shvatim da mi nekom smetamo. Da li remetimo politiku Beograda? Ne remetimo. Politiku Prištine ne prihvatamo. Mi prihvatamo politiku da budemo sami i svoj na svome. Prema tome u pravu je gospođa Trajković kada kaže da smo se zakrvili oko ovih izbora. Ne znam zašto. Svako će ostati na svom mestu, osim ako se neko plaši da će sa ovim našim izlaskom izgubiti svoje mesto koje ima. Ja ne vidim ni jedan razlog. I samo jedno gospodine Veliću oko struje. Srbija može da isključi celo Kosovo, tako da je apsurdno da to spominjemo sada u ovoj kampanji. Ja se samo nadam da će dovoljan broj Srba izaći na izbore. Da budemo i legitimni i legalni i kako god hoćete. Ja se iskreno nadam da će se to desiti.

Moderator: Hvala. Lazar Radulović i završavamo.

Lazar Radulović: Narodna Crnogorska partija Kosova nema kandidata za gradonačelnika Gračanice što sigurno u ovom trenutku nije realno. Imamo kandidate za odbornike ali bih iskoristio priliku da gospodinu Petroviću, Trajkoviću i Petkoviću koji imaju svoje kandidate, da im poželim puno uspeha i sreće 15-og novembra. Toliko, hvala.

Moderator: Hvala vam. Ovim završavamo debatu. Da kažem još jednom da je debata organizovana uz podršku Kosovske fondacije za otvoreno društvo.